

II

(Oznámenia)

OZNÁMENIA INŠTITÚCIÍ, ORGÁNOV, ÚRADOV A AGENTÚR EURÓPSKEJ
ÚNIE

EURÓPSKA KOMISIA

**Oznámenie Komisie o dobrovoľných schémach a určených hodnotách v rámci schémy EÚ týkajúcej
sa trvalej udržateľnosti biopalív a biokvapalín**

(2010/C 160/01)

1. ÚVOD

EÚ zaviedla v roku 2009 najkomplexnejšiu a najpokročilejšiu záväznú schému trvalej udržateľnosti svojho druhu na svete. V smernici o obnoviteľných zdrojoch energie ⁽¹⁾ sa ustanovujú tieto kritériá trvalej udržateľnosti biopalív a biokvapalín. V prípade biopalív sa príslušné kritériá ustanovujú v smernici o kvalite benzínu ⁽²⁾. Tieto kritériá sa vzťahujú na biopalivá a biokvapaliny vyrobené v EÚ, ako aj na dovezené biopalivá a biokvapaliny. Členské štáty musia zabezpečiť, aby hospodárske subjekty splnili tieto kritériá trvalej udržateľnosti v prípade, že sa biopalivá a biokvapaliny zohľadňujú na účely ⁽³⁾ uvedené v smernici o obnoviteľných zdrojoch energie, smernici o kvalite benzínu, usmerneniach Spoločenstva o štátnej pomoci na ochranu životného prostredia ⁽⁴⁾ a nariadení o emisiách CO₂ z osobných automobilov ⁽⁵⁾.

V schéme trvalej udržateľnosti sa nachádzajú dva nástroje na zníženie administratívneho zaťaženia hospodárskych subjektov:

1. Možnosť používať uznané „dobrovoľné schémy“ alebo „dvojstranné a viacstranné dohody“ na preukázanie súladu s niektorými alebo všetkými kritériami trvalej udržateľnosti ako aj
2. Možnosť používať „určené hodnoty“ stanovené v smernici na preukázanie súladu s kritériom trvalej udržateľnosti týkajúcim sa úspor emisií skleníkových plynov.

Komisia môže rozhodnúť, že dobrovoľné schémy alebo dvojstranné a viacstranné dohody uzatvorené Úniou obsahujú presné údaje o kritériách trvalej udržateľnosti. Komisia môže doplniť určené hodnoty pre nové metódy výroby biopalív resp. biokvapalín a aktualizovať existujúce hodnoty. V tomto oznámení sa opisuje, ako chce Komisia vykonávať svoje právomoci, výsledkom ktorých sú takéto rozhodnutia. V oznámení sa takisto poskytujú informácie členským štátom, tretím krajinám, hospodárskym subjektom a mimovládnym organizáciám.

Okrem tohto oznámenia Komisia prijala aj oznámenie o praktickej implementácii schémy trvalej udržateľnosti EÚ v oblasti biopalív a biokvapalín a o pravidlách počítania biopalív ⁽⁶⁾, cieľom ktorého je uľahčiť konzistentnú implementáciu schémy trvalej udržateľnosti.

V tomto oznámení sú použité čísla článkov smernice o obnoviteľných zdrojoch energie s cieľom odkazovať na konkrétne ustanovenia. V tabuľke je uvedené, na ktorých miestach v smernici o kvalite benzínu je možné nájsť zodpovedajúce ustanovenia týkajúce sa biopalív. Odkazy na „smernicu“ v tomto oznámení sa týkajú smernice o obnoviteľných zdrojoch energie. Zodpovedajúce ustanovenia smernice o kvalite benzínu sa uplatňujú rovnakým spôsobom aj na smernicu o obnoviteľných zdrojoch energie.

Tabuľka 1: Články a prílohy uvedené v tomto oznámení

Smernica o obnoviteľných zdrojoch energie	Smernica o kvalite benzínu
Článok 17: Kritériá trvalej udržateľnosti pre biopalivá a biokvapaliny	Článok 7b: Kritériá trvalej udržateľnosti pre biopalivá

⁽¹⁾ Smernica 2009/28/ES.

⁽²⁾ Smernica 98/70/ES zmenená a doplnená smernicou 2009/30/ES.

⁽³⁾ Ďalšie podrobnosti sú uvedené v http://ec.europa.eu/energy/renewables/transparency_platform_en.htm

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 82, 1.4.2008, s. 1.

⁽⁵⁾ Nariadenie (ES) č. 443/2009.

⁽⁶⁾ Pozri stranu 8 tohto úradného vestníka.

Smernica o obnoviteľných zdrojoch energie	Smernica o kvalite benzínu
Článok 18: Overovanie splnenia kritérií trvalej udržateľnosti pre biopalivá a biokvapaliny	Článok 7c: Overovanie splnenia kritérií trvalej udržateľnosti pre biopalivá
Článok 19: Výpočet vplyvu biopalív a biokvapalín na množstvo skleníkových plynov	Článok 7d: Výpočet emisií skleníkových plynov z biopalív počas životného cyklu
Článok 24: Platforma transparentnosti ⁽¹⁾	nie je súčasťou ⁽²⁾
Článok 25: Výbor	nie je súčasťou
Príloha V: Pravidlá výpočtu vplyvu biopalív, biokvapalín a porovnateľných fosílnych palív na množstvo skleníkových plynov	Príloha IV: Pravidlá výpočtu emisií skleníkových plynov z biopalív počas životného cyklu

⁽¹⁾ Uverejnená online na adrese http://ec.europa.eu/energy/renewables/transparency_platform_en.htm
⁽²⁾ Ak dokumenty majú význam v súvislosti so smernicou o kvalite benzínu, Komisia ich uverejní aj na webovej stránke venovanej smernici o kvalite benzínu.

2. DOBROVOLNÉ SCHÉMY

Hospodárske subjekty musia členským štátom preukázať, že splnili ⁽¹⁾ kritériá trvalej udržateľnosti týkajúce sa úspor skleníkových plynov, pôd s vysokou biologickou diverzitou a pôd s vysokými zásobami uhlíka ⁽²⁾. Môžu tak urobiť troma spôsobmi:

1. Poskytnutím príslušnému vnútroštátnemu orgánu údaje v súlade s požiadavkami ustanovenými členským štátom („národný systém“) ⁽³⁾;
2. Použitím „dobrovoľnej schémy“, ktorú Komisia uznala na tento účel ⁽⁴⁾;
3. V súlade s podmienkami dvojstrannej alebo viacstrannej dohody uzatvorenej Úniou s tretími krajinami, ktorú Komisia uznala na tento účel ⁽⁵⁾.

Dobrovoľná schéma by sa mala vzťahovať na niektoré alebo na všetky kritériá trvalej udržateľnosti uvedené v smernici ⁽⁶⁾. Môže sa vzťahovať aj na ďalšie prvky v súvislosti s trvalou udržateľnosťou ⁽⁷⁾, na ktoré sa nevzťahujú kritériá smernice ⁽⁸⁾.

Keď Komisia dostane žiadosť o uznanie dobrovoľnej schémy, posúdi, či schéma spĺňa príslušné požiadavky. Postup posudzovania je uvedený v nasledujúcom oddiele.

⁽¹⁾ Článok 17 ods. 2 až 5.

⁽²⁾ Článok 18 ods. 1.

⁽³⁾ Článok 18 ods. 3.

⁽⁴⁾ Článok 18, odsek 4, druhý pododsek; článok 18 ods. 7.

⁽⁵⁾ Článok 18 ods. 4 prvý pododsek; článok 18 ods. 7.

⁽⁶⁾ Dobrovoľné schémy sa nemusia vzťahovať na kritérium týkajúce sa požiadaviek a noriem v oblasti poľnohospodárstva a životného prostredia, ktoré musia poľnohospodári v EÚ splňať (článok 17 ods. 6). Pozri oddiel 2.2 oznámenia o praktickej implementácii schémy trvalej udržateľnosti.

⁽⁷⁾ Mohlo by ísť o záležitosti uvedené v druhom pododseku článku 18 ods. 4.

⁽⁸⁾ Členské štáty však nesmú zahrnúť týchto ďalších prvkov v súvislosti s trvalou udržateľnosťou do dobrovoľnej schémy považovať za dôvod na odmietnutie zohľadnenia biopalív a biokvapalín, na ktoré sa nevzťahuje schéma, ak tieto biopalivá a biokvapaliny spĺňajú kritériá udržateľnosti ustanovené v smernici.

2.1. Proces posudzovania a uznávania

Na posúdenie schém Komisia hodlá:

- začať proces posudzovania po doručení žiadosti o uznanie,
- posúdiť schému bez ohľadu na jej pôvod, napr. či ju vypracovala vláda alebo súkromná organizácia,
- posúdiť schému bez ohľadu na to, či sa na ten istý druh východiskových surovín, tú istú oblasť atď. už vzťahuje aj iná uznaná schéma,
- posúdiť schému z hľadiska kritérií trvalej udržateľnosti uvedených v smernici ⁽⁹⁾ a z hľadiska požiadaviek na posudzovanie a uznávanie stanovených v nasledujúcom oddiele,
- posúdiť, či schéma môže slúžiť aj ako zdroj presných údajov o ďalších prvkoch súvisiacich s trvalou udržateľnosťou ⁽¹⁰⁾, na ktoré sa nevzťahujú kritériá trvalej udržateľnosti uvedené v smernici ⁽¹¹⁾.

Ak z posúdenia vyplýva, že schéma spĺňa kritériá trvalej udržateľnosti a požiadavky na posudzovanie a uznávanie, zámerom Komisie je:

- iniciovať proces ⁽¹²⁾ vedúci k prijatiu rozhodnutia Komisie,

⁽⁹⁾ Žiadajúce organizácie musia uviesť, o uznanie ktorého kritéria (alebo súvisiaceho aspektu) v článkoch 17 ods. 2 až 5, ako aj ktorých informácií v nasledujúcom rozhodnutí Komisie uvedenom v článku 18 ods. 3, tretí pododsek, žiadajú.

⁽¹⁰⁾ Pozri článok 18 ods. 4 druhý pododsek. Organizácie predkladajúce schému musia uviesť, či sa schéma, ktorú predkladajú, vzťahuje na takéto prvky.

⁽¹¹⁾ V závislosti od realizovateľnosti to Komisia nemusí byť schopná urobiť okamžite, ale hodlá tak urobiť čo najskôr.

⁽¹²⁾ So zapojením Výboru pre trvalú udržateľnosť biopalív a biokvapalín zriadeného článkom 25 ods. 2.

- uznať schému bez ohľadu na jej pôvod, teda či ju vypracovali štátne alebo súkromné organizácie,
- uznať schému bez ohľadu na to, či sa na ten istý druh východiskových surovín, tú istú oblasť atď. už vzťahuje aj iná uznaná schéma,
- ako všeobecné pravidlo uznať schému na maximálne povolené obdobie piatich rokov ⁽¹⁾,
- konkretizovať v rozhodnutí, na ktorú časť (časti) kritérií trvalej udržateľnosti v smernici sa schéma vzťahuje,
- konkretizovať v rozhodnutí, v prípade ktorých ďalších prvkov trvalej udržateľnosti má schéma presné údaje ⁽²⁾,
- odvolávať sa na rozhodnutie o platforme transparentnosti Komisie hneď po jeho uverejnení v úradnom vestníku.

Ak z posudzovania vyplýva, že schéma nespĺňa požiadavky, Komisia o tom zodpovedajúcim spôsobom informuje organizáciu, ktorá schému predkladá.

Ak sa obsah dobrovoľnej schémy po jej uznaní zmení tak, že to môže mať vplyv na jej pôvodné uznanie, Komisia očakáva, že o takýchto zmenách bude informovaná. Komisia tak bude schopná posúdiť, či pôvodné uznanie zostáva v platnosti.

2.2. Požiadavky na posudzovanie a uznávanie

Dobrovoľná schéma by sa mala čiastočne alebo úplne vzťahovať na kritériá trvalej udržateľnosti uvedené v smernici ⁽³⁾. Schéma by mala obsahovať overovací systém ⁽⁴⁾, ktorého požiadavky sa ustanovujú v tomto oddiele.

2.2.1. Správa dokumentov

Podmienkou účasti na dobrovoľných schémach by malo byť, aby hospodárske subjekty:

- mali kontrolovateľný evidenčný systém týkajúci sa žiadostí, ktoré podávajú, alebo o ktoré sa opierajú,
- viedli všetku evidenciu počas obdobia najmenej 5 rokov a
- prijali zodpovednosť za prípravu všetkých informácií týkajúcich sa kontroly tejto evidencie.

⁽¹⁾ Článok 18 ods. 6.

⁽²⁾ Aspoň v súvislosti s tými otázkami, ktoré sa uvádzajú v článku 18 ods. 4 druhý pododsek.

⁽³⁾ Pozri poznámku pod čiarou [15].

⁽⁴⁾ Pojmy „audit“/„audítor“ a „overovanie“/„overovateľ“ sa na účely tohto oznámenia považujú za vzájomne zameniteľné.

Kontrolovateľným systémom by mal byť za normálnych okolností systém kvality opierajúci sa o body 2 a 5.2 modulu D1 (Zabezpečenie kvality výrobného procesu) prílohy II k rozhodnutiu o spoločnom rámci na uvádzanie výrobkov na trh ⁽⁵⁾.

2.2.2. Primeraný štandard nezávislého auditu

Vo všeobecnosti by dobrovoľná schéma mala zaručiť, aby hospodárske subjekty boli podrobené auditu ešte pred tým, ako im je umožnené zúčastniť sa na schéme ⁽⁶⁾.

V takýchto prípadoch je možné uskutočniť tzv. skupinový audit, a to najmä v prípade drobných roľníkov, organizácií výrobcov a družstiev. V takýchto prípadoch je možné uskutočniť overovanie pre všetky jednotky na základe vzorky jednotiek ⁽⁷⁾, pričom sa v prípade potreby zohľadní príslušná norma vytvorená na tento účel ⁽⁸⁾. Skupinový audit na stanovenie súladu s kritériami schémy týkajúcimi sa pôdy je prípustný iba vtedy, keď sa dotknuté oblasti nachádzajú blízko seba a majú podobné vlastnosti. Skupinový audit na účely výpočtu úspor emisií skleníkových plynov je prípustný iba vtedy, keď jednotky majú podobné systémy výroby a produkty.

Dobrovoľná schéma by mala navyše zabezpečiť pravidelný spätný audit (minimálne raz ročne) vzorky žiadostí podaných v rámci schémy ⁽⁹⁾. Je zodpovednosťou overovateľov, aby určili veľkosť vzorky, ktorá im umožní dosiahnuť nevyhnutnú úroveň istoty na vydanie vyhlásenia o overení.

V prípade oboch uvedených auditov by sa mal vybrať overovateľ, ktorý je:

- externý: audit nevykonáva samotný hospodársky subjekt alebo schéma,
- nezávislý: audítori sú nezávislí na činnosti, ktorá podlieha auditu a nie sú v konflikte záujmov,
- má všeobecné zručnosti: overovací orgán disponuje všeobecnými zručnosťami na vykonávanie auditov a
- má primerané špecifické zručnosti: audítori disponujú zručnosťami nevyhnutnými na vykonávanie auditu, ktorý sa týka kritérií schémy.

⁽⁵⁾ Rozhodnutie č. 768/2008/ES.

⁽⁶⁾ Môžu existovať výnimky z tohto pravidla, a to kvôli osobitnej povahe určitých schém (napríklad schémy, ktoré pozostávajú iba z určených hodnôt výpočtov emisií skleníkových plynov); v takýchto prípadoch by sa to malo jasne vysvetliť ešte pred podaním schémy na uznanie.

⁽⁷⁾ Je zodpovednosťou overovateľov, aby určili veľkosť vzorky potrebnej na dosiahnutie nevyhnutnej úrovne istoty.

⁽⁸⁾ Napr. norma P035 Medzinárodnej aliance pre sociálnu a ekologickú akreditáciu a označovanie (ISEAL), ktorou sa ustanovujú spoločné podmienky certifikácie skupín výrobcov.

⁽⁹⁾ V rôznych obdobiach by mali byť do vzorky zahrnuté rôzne hospodárske subjekty.

Dobrovoľné schémy by mali vo svojich žiadostiach o uznanie preukázať, ako zaručia splnenie týchto uvedených podmienok pri výbere overovateľov. Spôsoby preukázania sú uvedené v tabuľke č. 2.

Odporúča sa, ale nie je to nevyhnutné, aby audítori mali v prípade potreby akreditáciu na taký typ auditu, ktorý budú vykonávať ⁽¹⁾.

Tabuľka 2: Príklady preukázania súladu overovateľov s požiadavkami

Vlastnosť overovateľa	Požiadavky
Skúsenosti s realizáciou auditov v súlade s normou ISO ⁽¹⁾ 19011, ktorou sa ustanovujú usmernenia pre auditovanie systému kvality a/alebo systému environmentálneho manažérstva.	— Nezávislosť — Všeobecné zručnosti — Špecifické zručnosti týkajúce sa kritérií smernice a ďalších environmentálnych záležitostí
Akreditácia podľa normy ISO 14065 ustanovujúcej požiadavky na validačné a overovacie orgány skleníkových plynov na účely ich akreditácie alebo iných foriem uznávania ⁽²⁾ .	— Nezávislosť — Všeobecné zručnosti — Špecifické zručnosti týkajúce sa výrokov o skleníkových plynov
Skúsenosti s vykonávaním auditov v súlade s normou ISO 14064-3 ustanovujúcou pokyny na validáciu a overovanie výrokov o skleníkových plynov.	— Nezávislosť — Všeobecné zručnosti — Špecifické zručnosti týkajúce sa výrokov o skleníkových plynov
Skúsenosti s vykonávaním auditov v súlade s Medzinárodným štandardom pre overovacie zákazky (ISAE) 3000 týkajúcim sa overovacích zákaziek, ktoré nie sú auditom alebo preverovaním historických finančných informácií.	— Nezávislosť — Všeobecné zručnosti
Akreditácia podľa normy ISO pokynu 65 ⁽³⁾ , ktorým sa ustanovujú všeobecné požiadavky na orgány prevádzkujúce certifikačné systémy výrobkov ⁽⁴⁾ .	— Nezávislosť — Všeobecné zručnosti

⁽¹⁾ Medzinárodná organizácia pre normalizáciu.

⁽²⁾ Akreditácia podľa tejto normy často zahŕňa zároveň aj akreditáciu podľa osobitného „programu v oblasti skleníkových plynov“ ako napr. európsky systém obchodovania s emisnými kvótami. V takomto prípade sa na účely tejto tabuľky nemusia zohľadňovať žiadne dodatočné požiadavky tohto programu. Nemali by sa zohľadňovať, ak sú v rozpore so smernicou.

⁽³⁾ Zodpovedá európskej norme EN 45011.

⁽⁴⁾ Akreditácia podľa tejto normy často zahŕňa zároveň aj akreditáciu podľa osobitných požiadaviek týkajúcich sa napr. produktu. V takomto prípade netreba na účely tejto tabuľky zohľadňovať žiadne iné dodatočné požiadavky tohto programu. Nemali by sa zohľadňovať, ak sú v rozpore so smernicou.

V žiadostiach o uznanie predložených Komisii by sa malo preukazovať, že audity budú riadnym spôsobom naplánované, vykonané a budú z nich vypracované správy. Obyčajne to znamená, že audítor:

- určí činnosti vykonávané hospodárskym subjektom, ktoré majú význam pre kritériá schémy,
- určí príslušné systémy hospodárskeho subjektu a jeho celkovú organizáciu vzhľadom na kritériá schémy a skontroluje efektívnu implementáciu príslušných systémov kontroly,
- určí aspoň „úroveň obmedzenej istoty“ ⁽²⁾ v kontexte povahy a komplexnosti činností hospodárskeho subjektu,
- analyzuje riziká, ktoré by mohli viesť k významnému skresleniu skutočností, a to na základe odborných vedomostí overovateľa a informácií predložených hospodárskym subjektom,

⁽¹⁾ Akreditáciu by vykonávali členovia Medzinárodného akreditačného fóra, orgány uvedené v článku 4 nariadenia (ES) č. 765/2008 alebo orgány s podpísanými dvojstrannými dohodami s Európskou spoluprácou pre akreditáciu.

⁽²⁾ „úroveň obmedzenej istoty“ znamená zníženie rizika na prijateľnú úroveň ako základ pre negatívnu podobu výroku audítora napr. ako „na základe nášho posúdenia sme nezistili nič, čo by nás oprávňovalo sa domnievať, že v dôkazovom materiáli sa nachádzajú chyby“, zatiaľ čo „primeraná úroveň istoty“ znamená zníženie rizika na prijateľne nízku úroveň ako základ pre kladnú podobu výroku napr. ako „na základe nášho posúdenia sa v dôkazovom materiáli nenachádzajú významné skreslenia skutočností“ (pozri ISEA 3000).

- vypracuje plán overovania, ktorý zodpovedá analýze rizík a rozsahu a komplexnosti činností hospodárskeho subjektu a ktorý určuje metódy odoberania vzoriek, ktoré sa majú použiť v súvislosti s činnosťami daného subjektu,
- vykonáva plán overovania získaním údajov v súlade s určenými metódami odoberania vzoriek, plus všetkých rozhodujúcich dodatočných dôkazov, z ktorých budú vychádzať závery overovania vykonaného overovateľom,
- žiada od hospodárskeho subjektu, aby poskytol všetky chýbajúce prvky kontrolného zoznamu, vysvetlil odchýlky, alebo zrevidoval žiadosti alebo výpočty ešte pred vyvedením konečného záveru z overovania.

2.2.3. Systém hmotnostnej bilancie

Výrobný reťazec biopalív a biokvapalín má od ťažného poľa až po distribúciu paliva spravidla veľa článkov. Vstupné suroviny sa často premieňajú na medziprodukty a potom na konečný výrobok. V súvislosti s konečným výrobkom je potrebné preukázať súlad s požiadavkami smernice. Na tento účel je potrebné urobiť tvrdenia o použitých surovinách a/alebo medziproduktoch.

Metóda vytvorenia spojenia medzi informáciami alebo tvrdeniami týkajúcimi sa surovín alebo medziproduktov a tvrdeniami týkajúcimi sa konečných výrobkov je známa ako proces spotrebiteľského reťazca. V procese spotrebiteľského reťazca sa obvyčajne nachádzajú všetky etapy od výroby vstupnej suroviny až po uvoľnenie palív na spotrebu. Ako postup na účely procesu spotrebiteľského reťazca sa v smernici ustanovuje metóda hmotnostnej bilancie ⁽¹⁾.

Dobrovoľná schéma by mala požadovať realizáciu overenia systému hmotnostnej bilancie, a to súbežne s overením správnosti dodržiavania kritérií schémy ⁽²⁾. V tejto súvislosti by sa mali overiť všetky dôkazové materiály alebo systémy použité na účely plnenia požiadaviek systému hmotnostnej bilancie.

Systém hmotnostnej bilancie ⁽³⁾ znamená systém, v ktorom „vlastnosti trvalej udržateľnosti“ zostávajú pripísané „dodávkam“. Vlastnosti trvalej udržateľnosti by mohli napríklad zahŕňať:

- dôkazové materiály preukazujúce súlad s kritériami trvalej udržateľnosti smernice a/alebo
- vyhlásenie, že použité suroviny boli získané spôsobom, ktorý rešpektuje kritériá smernice týkajúce sa trvalej udržateľnosti pôdy a/alebo
- údaj o výške emisií skleníkových plynov a/alebo

⁽¹⁾ Článok 18 ods. 1.

⁽²⁾ Takáto požiadavka by v dobrovoľnej schéme nemusela byť v prípade, že by sa vzťahovala iba na jediný článok reťazca (napr. miesto výroby suroviny).

⁽³⁾ Podľa článku 18 ods. 1.

- opis použitej suroviny ⁽⁴⁾ a/alebo

- vyhlásenie „uznaná dobrovoľná schéma Y udelila výrobe osvedčenie typu X“ atď.

Vlastnosti trvalej udržateľnosti by museli zahŕňať informácie o krajine pôvodu vstupnej suroviny, pokiaľ nejde o biokvapaliny ⁽⁵⁾.

Ak sa zmiešajú ⁽⁶⁾ dodávky s rôznymi (alebo žiadnymi) vlastnosťami trvalej udržateľnosti, jednotlivé veľkosti ⁽⁷⁾ a vlastnosti trvalej udržateľnosti každej dodávky ostávajú pripísané tejto zmesi ⁽⁸⁾. Ak dôjde k rozdeleniu zmesi, všetkým odobraným dodávkam zo zmesi je možné pripísať akýkoľvek súbor vlastností trvalej udržateľnosti ⁽⁹⁾ (spolu s veľkosťami), pokiaľ kombinácia všetkých dodávok odobraných zo zmesi má tú istú veľkosť pre každý súbor vlastností trvalej udržateľnosti, ktoré sa nachádzali v zmesi. „Zmes“ môže mať akúkoľvek podobu, pri ktorej sú dodávky zvyčajne v kontakte, ako napríklad v kontajneri, v spracovateľskom alebo zásobovacom zariadení alebo mieste (definovanom ako zemepisná poloha s presnými hranicami, kde sa môžu produkty zmiesiť).

Bilancia v systéme môže byť nepretržitá a v tom prípade sa vyžaduje, aby nedošlo k „schodku“, teda aby sa nikdy neodobralo viac udržateľného materiálu zo zmesi, ako sa do nej pridalo. Inou možnosťou by bolo dosiahnuť bilanciu počas príslušného obdobia a pravidelne ju overovať. V oboch prípadoch je nevyhnutné, aby sa zaviedli príslušné opatrenia na zabezpečenie dodržiavania bilancie.

2.3. Netypické dobrovoľné schémy

V oddiele 2.2 sa opisujú požiadavky, ktoré má Komisia v úmysle posudzovať na účely uznávania „typických“ dobrovoľných schém, ktoré sa priamo vzťahujú na jedno alebo viac kritérií smernice. „Netypické“ schémy môžu mať rôzne podoby ako mapy dokazujúce, že určité geografické oblasti sú alebo nie sú v súlade s kritériami, nástroje na výpočet pri posudzovaní úspor emisií skleníkových plynov alebo regionálne poľnohospodárske hodnoty skleníkových plynov týkajúce sa určitej vstupnej suroviny. V súvislosti s týmito schémami Komisia po doručení

⁽⁴⁾ Napr. na účely uvedenia určenej hodnoty.

⁽⁵⁾ Pozri článok 7a ods. 1 písm. a) smernice o kvalite benzínu.

⁽⁶⁾ Ak sa zmiešajú dodávky s tými istými vlastnosťami trvalej udržateľnosti, primeraným spôsobom sa upraví iba veľkosť dodávky. Vlastnosti trvalej udržateľnosti budú pravdepodobne rovnaké v prípade, že sa použijú tie isté vstupné suroviny a použijú sa „určené hodnoty“ alebo „regionálne skutočné hodnoty“.

⁽⁷⁾ Ak ide o spracovanie alebo straty, na úpravu veľkosti dodávky sa primeraným spôsobom použijú konverzné faktory.

⁽⁸⁾ Teda ak vlastnosti obsahujú odlišné údaje o emisiách skleníkových plynov, ostatné oddelené, t. j. tieto údaje nie je možné spriemerovať na účel preukázania súladu s požiadavkami udržateľnosti.

⁽⁹⁾ To znamená, že ak by „vlastnosť trvalej udržateľnosti“ bol opis vstupnej suroviny, napr. „semeno repky“, táto vlastnosť sa môže odlišovať od toho, čo dodávka fyzicky obsahuje, napr. zmes semien repky a slnečnicového oleja.

žiadosti o uznanie takejto schémy určí vhodný postup posudzovania. Komisia posúdi, či je potrebné použiť už uvedené princípy a požiadavky alebo či sú potrebné odlišné prístupy.

2.4. Aktualizácia

Keďže skúsenosti sa získajú až po rozbehnutí posudzovania, môže byť potrebná určitá flexibilita. Komisia môže preskúmať uvedený postup na základe získaných skúseností alebo na základe vývoja na trhu vrátane práce normalizačných orgánov. V takýchto prípadoch má Komisia v úmysle uviesť primeraný odkaz na platformu transparentnosti.

2.5. Dobrovoľné schémy pre biopalivá

Pokiaľ ide o biopalivá, Komisia nemôže výslovne uznať dobrovoľnú schému ako zdroj presných údajov pre kritériá týkajúce sa pôdy⁽¹⁾. Keď však Komisia rozhodne, že dobrovoľná schéma poskytuje presné údaje v súvislosti s biopalivami, Komisia vyzýva členské štáty, aby tieto schémy akceptovali aj pokiaľ ide o biopalivá.

2.6. Uznávanie dvojstranných alebo viacstranných dohôd

Únia môže uzatvárať s tretími krajinami dvojstranné alebo mnohostranné dohody, ktoré obsahujú ustanovenia o kritériách trvalej udržateľnosti zodpovedajúcich kritériám stanoveným v smernici⁽²⁾. Takáto dohoda by sa po uzavretí musela ešte uznať na účely smernice podobným spôsobom ako v prípade dobrovoľných schém⁽³⁾. Tento proces by mohol zahŕňať zohľadnenie príslušných častí oddielu 2.2.2.

3. URČENÉ HODNOTY

V smernici sa uvádzajú „určené hodnoty“, ktoré hospodárske subjekty môžu použiť na preukázanie súladu s kritériom trvalej udržateľnosti v súvislosti s úsporami skleníkových plynov. Tým by sa malo znížiť administratívne zaťaženie hospodárskych subjektov, pretože spoločnosti si budú môcť zvoliť tieto vopred určené hodnoty namiesto výpočtu skutočných hodnôt⁽⁴⁾. Určené hodnoty sú stanovené na konzervatívnej úrovni, aby nebolo pravdepodobné, že hospodárske subjekty použitím určených hodnôt budú uvádzať hodnoty, ktoré sú lepšie ako ich skutočné hodnoty. Určené hodnoty je možné upraviť na základe technického a vedeckého pokroku⁽⁵⁾.

3.1. Kontext výpočtu určených hodnôt

Určené hodnoty v smernici sa opierajú o tri prvky: súbor

⁽¹⁾ Pozri článok 18 ods. 4 a v ňom uvedený odkaz na článok 17 ods. 3 až 5.

⁽²⁾ Mechanizmus na uzatváranie medzinárodných dohôd zo strany Únie je ustanovený v článku 218 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

⁽³⁾ Článok 18 ods. 4.

⁽⁴⁾ Článok 19 ods. 1.

⁽⁵⁾ Článok 19 ods. 7.

vedeckých údajov, metodika podľa smernice⁽⁶⁾ a pravidlo prevodu typických hodnôt na určené hodnoty. Vedecké údaje pre konkrétny reťazec výroby biopaliva alebo biokvapaliny sa spracúvajú v súlade s metodikou na výpočet typickej hodnoty pre daný reťazec výroby. Na prevod typických hodnôt na konzervatívne určené hodnoty sa potom v prípade emisií pochádzajúcich z prvku „spracovanie“ použije faktor „+ 40 %“. Tento faktor sa nepoužije v prípade „prepravy a distribúcie“, pretože ich príspevok k celkovým emisiám je zanedbateľný⁽⁷⁾. Žiadny faktor sa nepoužije ani v prípade „pestovania“, pretože v tejto súvislosti sa konzervatívny predpoklad uplatní pomocou určitých obmedzení pri použití určených hodnôt⁽⁸⁾.

3.2. Aktualizácie a doplnenie určených hodnôt v budúcnosti

Vedecké údaje zhromažďujú nezávislí odborníci⁽⁹⁾ a uverejňujú ich na webovej stránke JRC⁽¹⁰⁾. Na účely pripomienkovania údajov na základe vedecky odôvodnených tvrdení sa musí nadviazať priamy kontakt s odborníkmi s cieľom prípadného preskúmania údajov počas nasledujúceho cyklu aktualizácií⁽¹¹⁾.

V smernici sa nachádzajú:

- „všeobecné reťazce výroby“, t. j. reťazce výroby charakterizované typom vstupnej suroviny a typom biopaliva alebo biokvapaliny napr. „etanol z cukrovej repy“ a
- „špecifické reťazce výroby“, t. j. reťazce výroby charakterizované konkrétnejším opisom ako v prípade všeobecných reťazcov výroby, napr. „etanol z pšenice (slama ako palivo na spracovanie v zariadení na kombinovanú výrobu elektriny a tepla)“.

Komisia má v úmysle zahrnúť určené údaje v prípade dodatočných všeobecných reťazcov výroby, ak:

- sú na trhu EÚ významné a existuje aspoň jeden výrobný podnik resp. reťazec výroby alebo ide o všeobecný reťazec výroby, od ktorého sa reálne očakáva, že sa v blízkej budúcnosti v EÚ bude využívať a
- existujú príslušné údaje, ktorých kvalita a istota je podľa nezávislých odborníkov na uspokojivej úrovni.

Na zahrnutie špecifických reťazcov výroby Komisia hodlá zohľadniť ďalšie dve kritériá:

- či rozdiel medzi určenými hodnotami pre špecifické a všeobecné reťazce výroby je významný a

⁽⁶⁾ Príloha V, časť C.

⁽⁷⁾ Pozri článok 19 ods. 7 písm. a).

⁽⁸⁾ Článok 19 ods. 2 až 4.

⁽⁹⁾ Ústav pre životné prostredie a trvalo udržateľný rozvoj pri Spoločnom výskumnom centre Komisie (JRC) ako súčasť Konzorcia JĚC [konzorcium zložené zo Spoločného výskumného centra Komisie, Združenia automobilových výrobcov pre výskum a vývoj v Európe (EUCAR) a Európskeho združenia ropných spoločností pre ochranu životného prostredia, zdravie a bezpečnosť pri rafinácii (CONCAWE)].

⁽¹⁰⁾ http://re.jrc.ec.europa.eu/biof/html/input_data_ghg.htm Komisia má v úmysle uverejniť na svojej platforme transparentnosti dokument s výpočtami určených hodnôt z týchto údajov.

⁽¹¹⁾ Pozri odôvodnenie 83 smernice o obnoviteľnej energii.

— (v prípade špecifických reťazcov výroby s určenými hodnotami úspor emisií skleníkových plynov menšími ako v prípade všeobecných reťazcov výroby) či sa odhaduje, že sa minimálne desatina spotreby v EÚ v súvislosti s dotknutým všeobecným reťazcom výroby biopaliva alebo biokvapaliny vyrába pomocou postupov spôsobujúcich vyšší objem emisií ako objem emisií stanovený pre všeobecný reťazec výroby na základe určených hodnôt.

Komisia nemá v úmysle zahrnúť určené hodnoty pre špecifické reťazce výroby podľa geografického pôvodu výroby vstupných surovín alebo biopalív/biokvapalín, ale skôr v súvislosti s konkrétnymi postupmi, technológiami atď.

Komisia hodlá v prípade potreby aktualizovať alebo doplniť určené hodnoty každé dva roky so začiatkom v roku 2010 a následne na základe správy o určených hodnotách pre budúce biopalivá, ktorú Komisia musí vypracovať v roku 2012 a potom každé dva roky ⁽¹⁾. Ak si to však okolnosti vyžadujú, aktualizácia údajov sa môže realizovať aj počas medziobdobia. V prípravnej fáze Komisia posúdi, či sú splnené uvedené podmienky na zahrnutie špecifických reťazcov výroby. Proces

návrhu zmeny reťazcov výroby alebo nových reťazcov výroby zo strany zúčastnených strán je rovnaký ako proces pripomienkovania údajov (pozri vyššie v texte).

4. ZÁVER

EÚ zaviedla v roku 2009 najkomplexnejšiu a najpokročilejšiu záväznú schému trvalej udržateľnosti svojho druhu na svete. Komisia týmto oznámením vysvetlila, ako chce v nasledujúcom období zaobchádzať s dvoma nástrojmi schémy trvalej udržateľnosti určenými na zníženie administratívnej záťaže pre hospodárske subjekty: posudzovaním a uznávaním dobrovoľných schém a dvojstranných alebo viacstranných dohôd, ako aj pridávaním a aktualizovaním určených hodnôt. Tým by sa malo uľahčiť fungovanie schémy trvalej udržateľnosti. Dobrovoľné schémy môžu mať na komoditnom trhu väčší vplyv ako biopalivá a biokvapaliny, pričom by mohli potenciálne zvýšiť trvalo udržateľnú výrobu poľnohospodárskych surovín ako vedľajší účinok. Aj dvojstranné alebo viacstranné dohody by k tomu mohli prispieť. Okrem týchto procesov iniciovaných novou politikou EÚ v oblasti obnoviteľnej energie bude Komisia na medzinárodných fórach aktívne podporovať kritériá trvalej udržateľnosti na celosvetovej úrovni.

⁽¹⁾ Biopalivá uvedené v prílohe V častiach B a E; pozri článok 19 ods. 5.